

Sprawozdanie z działalności Rzecznika akademickiego Uniwersytetu Rzeszowskiego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

1. Wprowadzenie
2. Zgłoszenia kierowane do Rzecznika
3. Inne obszary aktywności Rzecznika
4. Podsumowanie i rekomendacje

1. Wprowadzenie

1.1 Powołanie Rzecznika akademickiego

Stanowisko Rzecznika akademickiego (*academic ombudsperson*) zostało wprowadzone Zarządzeniem nr 71/2022 JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 21.06.2022 r., a do pełnienia tej funkcji, tego samego dnia, decyzją JM Rektora został powołany Jan Gałkowski, który do tego dnia pełnił funkcję Pełnomocnika Rektora UR ds. równego traktowania.

W dniu 28.09.2023 r. Rzecznik akademicki na zaproszenie JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego po raz pierwszy składał sprawozdanie z wykonywania swoich obowiązków na posiedzeniu Senatu akademickiego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wystąpienie przed Senatem akademickim dotyczyło okresu od 21.06.2022 do 28.09.2023. Niniejsze sprawozdanie dotyczy okresu od 1.01 do 31.12.2023 r.

1.2 Zasady działania Rzecznika akademickiego

Zasady działania Rzecznika akademickiego zostały określone ww. Zarządzeniu, które precyzuje zadania Rzecznika w § 2, wymieniając jako pierwsze „rozwiązywanie konfliktów i sporów we wspólnocie uniwersyteckiej” oraz określając sposoby realizacji tych zadań w § 3. Zarządzenie zobowiązuje Rzecznika do przestrzegania czterech podstawowych zasad: niezależności, bezstronności, nieformalności i poufności:

- Rzecznik jest **niezależny**: jest powoływany i zdaje sprawozdanie ze swojej działalności JM Rektorowi, ale w swojej działalności nie podlega władzom uczelni i podejmuje swoje decyzje autonomicznie,
- Rzecznik jest **bezstronny**: nie staje po żadnej ze stron sporu, lecz po stronie wartości akademickich; dba o właściwy przebieg procesów przebiegających w Uniwersytecie, a nie o interesy, którejs ze stron,
- Rzecznik działa **nieformalnie**: nie przyjmuje formalnych skarg czy wniosków oraz nie podejmuje wiążących decyzji, lecz pozostaje nieformalnym źródłem informacji, rady i wsparcia dla osób zgłaszających się do niego,
- Rzecznik przestrzega zasady **poufności**: nie ujawnia tożsamości zgłaszających się osób, ani informacji, które zostały mu przekazane bez ich zgody.

Więcej o zasadach działania Rzecznika można przeczytać na stronie UR: www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie/rzecznik-akademicki

2. Zgłoszenia kierowane do Rzecznika

2.1 Liczba zgłoszeń

Rzecznik akademicki nie przyjmuje oficjalnych skarg, a jedynie zgłoszenia nieoficjalne, którymi zajmuje się w sposób uzgodniony z osobą zgłaszającą. Z Rzecznikiem można umówić się na spotkanie telefonicznie, mailowo lub za pośrednictwem Biura ds. równego traktowania, ale przestrzegana jest zasada, że Rzecznik nie rozpoczyna działań nie spotkawszy się osobiście z osobą zgłaszającą. Od tej zasady w roku 2023 odstąpiono tylko raz, gdy osoba zgłaszająca przebywała przez dłuższy okres poza Rzeszowem. Rzecznik akademicki nie przyjmuje zgłoszeń anonimowych. Do podjęcia działań przez Rzecznika wymagane jest wypełnienie Formularza zgłoszeniowego.

W okresie będącym przedmiotem tego sprawozdania zgłoszono do Rzecznika w sumie siedemdziesiąt siedem (77) spraw. Czterdzieści jeden (41) spraw było zgłoszonych przez osoby pracujące w Uniwersytecie, a trzydzieści sześć (36) przez osoby studiujące. Dla porównania w roku 2022 do Rzecznika zgłoszono łącznie trzydzieści cztery (34) sprawy. Liczba spraw zgłoszonych wzrosła, a jednocześnie proporcja pomiędzy liczbą spraw zgłoszonych przez osoby pracujące i osoby studiujące pozostaje podobna z przewagą liczebną spraw pracowniczych.

W większości przypadków osoby zgłaszające się potrzebowały przede wszystkim informacji i porady jak postąpić w trudnej sytuacji. Rzecznik starał się takiej porady udzielić, a niekiedy przekierowywał też do osób, które mogły pomóc lub udzielić bardziej szczegółowych informacji (np. do opiekuna roku, Dziekana). We wszystkich sytuacjach, które tego wymagały, Rzecznik akademicki zwracał się do właściwych organów UR (m.in. Dziekanów i Dyrektorów Instytutów) o podjęcie stosownych działań. W dwóch przypadkach już po wejściu w życie zarządzenia dot. mediacji (patrz pkt. 3.3) Rzecznik zorganizował mediacje.

Znaczącym wsparciem merytorycznym wspierała Rzecznika w omawianym okresie szczególnie prof. A. Arkuszewska, mediatorka akademicka UR i członkini Komisji ds. mobbingu i korupcji UR. Rzecznik akademicki współpracował także z Rzeczniczką Praw Studenta, Wiktorią Bednarz i jej zespołem.

Większość osób zgłaszających się do Rzecznika oczekiwało po pierwsze bycia spokojnie wysłuchanym w życzliwej, pozbawionej pośpiechu atmosferze. Typowa rozmowa z Rzecznikiem rzadko jest krótsza niż pół godziny, a niekiedy potrafi trwać nawet dwie lub trzy. Wiele osób informuje Rzecznika, że ich przełożeni lub inne osoby, do których zgłaszają się ze swoimi problemami, mają dla nich mało czasu, przeprowadzają rozmowy w pośpiechu, „na korytarzu”, „na stojąco”, w obecności osób trzecich lub takie rozmowy odkładają lub w ogóle ich nie podejmują. Z jednej strony ilość obowiązków usprawiedliwia ten pośpiech w oczach zgłaszających się do Rzecznika, ale z drugiej oczekują one, że znajdzie się ktoś, to ich wysłucha. Rzecznik stara się być tą właśnie osobą.

2.2 Tematyka zgłoszonych spraw

W roku 2023 najczęściej powracającym tematem rozmów z Rzecznikiem osób pracujących w uczelni były niewystarczające – w opinii osób zgłaszających się do Rzecznika – działania informacyjne uczelni skierowane do wspólnoty akademickiej: brak właściwego przepływu informacji dotyczących decyzji władz rektorskich lub decyzji Senatu akademickiego, w tym także brak wystarczających informacji dotyczących sytuacji finansowej uczelni i stanu wynagrodzeń. Temat ten wracał bardzo często także przy okazji zgłoszeń dotyczących innych spraw.

Osoby zatrudnione w UR zwracają się do Rzecznika zazwyczaj z problemami związanymi z trudną komunikacją i konfliktami z przełożonymi lub współpracownikami, z niewłaściwą w ich ocenie kulturą organizacyjną w jednostce, dyskryminacją lub szykanowaniem (molestowaniem).

Najczęściej powracającym tematem zgłoszeń dokonywanych przez osoby studiujące w UR były relacje z nauczycielami akademickimi, przestrzeganie praw studenta, nieszanowanie godności studentów i studentek, dyskryminujące wypowiedzi wykładowców, problemy z uzyskaniem zaliczenia, a także systemowe wykluczenie osób transpłciowych, wynikające z braku stosownych wewnętrznych rozwiązań formalno-prawnych dotyczących misgenderingu i deadnamingu.

Podobnie jak w roku 2022 powracającym tematem zgłoszeń były kwestie dostępności budynków UR dla osób z niepełnosprawnościami oraz warunków pracy osób niebędących nauczycielami akademickimi. Po zakłóceniu zorganizowanego przez studentów „Tęczowego Piątku” (27.10) przez osoby z Młodzieży Wszechpolskiej osoby pracujące i studiujące w UR pytały Rzecznika o formy wsparcia dla osób LGBT+ w UR (w tym dla osób, które były obecne na wspomnianym wydarzeniu 27.10) oraz o zasady zapewniania bezpieczeństwa w kampusach uczelnianych.

Zarówno wśród osób pracujących jak i studiujących pojawiają się zgłoszenia od osób doświadczających problemów psychicznych lub będących w kryzysie psychicznym. Osoby te mają problemy w wypełnianiu swoich obowiązków pracowniczych i studenckich. Niekiedy uważają także, że ich stan zdrowia nie jest we właściwy sposób brany pod uwagę przez przełożonych lub osoby prowadzące zajęcia. Osoby zgłaszające się do Rzecznika opowiadają o swoich kryzysach dotyczących pracy lub studiów, stanach depresyjnych i lękowych, problemach z odpowiednio szybkim uzyskaniem opieki psychologicznej, w tym braku dostępności wsparcia psychologicznego w UR.

Ze względu na rosnącą liczbę studentów niepełnoletnich, która według przewidywań będzie rosła w kolejnych latach należy zwrócić uwagę na ich specyficzne potrzeby i sytuację. Liczba takich osób w UR, a także liczba zgłoszeń od nich pochodzących, jest obecnie niewielka, ale będzie rosła. Biorąc to pod uwagę, już obecnie Rzecznik akademicki podjął współpracę z Rzeczniczką Praw Studenta AGH Agnieszką Zatyką-Szlachcic by być lepiej przygotowanym na nadchodzące wyzwania z tym związane.

Rok 2023 zakończył się ogromną tragedią, jaką była strzelanina na Filozofickiej fakultecie Uniwersytetu Karola w Pradze w dniu 21 grudnia, podczas której zginęło 15 osób, a 24 zostało ranne. Ostatnie dni roku kalendarzowego zaznaczyły się prawie dwudziestoma telefonami i emailami do Rzecznika (które nie zostały ujęte w wyżej podanej liczbie 77 zgłoszeń) dotyczącymi kwestii bezpieczeństwa na kampusach naszego uniwersytetu, w tym potrzeby szkoleń na okoliczność podobnych wydarzeń.

3. Inne obszary aktywności Rzecznika

3.1 Współpraca wewnątrz Uniwersytetu

Rzecznik akademicki współpracuje z wieloma instytucjami akademickimi UR, w tym przede wszystkim z Pełnomocniczką Rektora UR ds. równego traktowania (najpierw z dr D. Semków, a od 1.12.2023 z dr M. Pokrzywą) i Komisją ds. równego traktowania. Rzecznik uczestniczył z głosem doradczym we wszystkich posiedzeniach tejże Komisji w roku 2023 (24.01; 14.03; 16.05; 27.06; 08.12) oraz we wspólnym posiedzeniu Komisji ds. równego traktowania i Komisji ds. przeciwdziałania mobbingowi i korupcji (19.12). Rzecznik wspiera implementację *Planu Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024*, podejmując działania, które są mu przypisane bezpośrednio przez ten Plan, lub o których podjęcie prosiła Pełnomocniczka Rektora UR ds. równego traktowania.

W ramach wspierania realizacji *Planu Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024* Rzecznik akademicki m.in.:

- przeprowadził siedem spotkań informacyjnych z cyklu „Uniwersytecki system wsparcia dla osób pracujących i studiujących w UR w zakresie przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i przemocy”:
 - 5.06.2023 r. i 28.06.2023 r. pięć spotkań informacyjnych dla nauczycieli akademickich z poszczególnych Kolegiów UR,
 - 26.06.2023 r. spotkanie informacyjne dla nauczycieli Dwujęzycznego Liceum Uniwersyteckiego UR,
 - 28.06.2023 r. spotkanie informacyjne dla pracowników UR niebędących nauczycielami akademickimi,
- 13.11.2023 r. przeprowadził szkolenie „Prawa i obowiązki studentów” w ramach szkolenia dla starościn i starostów roczników organizowanego przez Rzeczniczkę Praw Studenta UR,
- 7.12.2023 r. wspólnie z Agnieszką Zatyką-Szlachcic (AGH), przeprowadził szkolenie „Narzędzia do zwalczania dyskryminacji, przemocy, mobbingu i molestowania w uczelni” dla osób pełniących funkcje kierownicze w UR,
- poprowadził spotkania dla dwóch kategorii pracowników UR:
 - 10.05.2023 r. spotkanie „Problemy pracowników niebędących nauczycielami akademickimi (NNA)”,
 - 28.06.2023 r. spotkanie „Sytuacja pracowników w wieku przedemerytalnym”,

- współorganizował dwa spotkania otwarte dla wszystkich członkiń i członków wspólnoty akademickiej:
 - 16.05.2023 r. „Zmiana uczelni na lepsze”, spotkanie z Agnieszką Zatyką-Szlachcic, Rzeczniczką Praw Studenta AGH oraz Arturem Lesnerem, Rzecznikiem Równości AGH,
 - 24.10.2023 r. „Mediacje i rozwiązywanie konfliktów we wspólnocie akademickiej”,
- współpracował przy organizacji ilościowej i jakościowej części badań „Bezpieczeństwo i równe traktowanie osób studiujących w Uniwersytecie Rzeszowskim” prowadzonych wśród osób studiujących i przygotowujących rozprawę doktorską w Uniwersytecie Rzeszowskim,
- współorganizował 16.05.2023 posiedzenie Komisji ds. równego traktowania z udziałem gości z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Politechniki Rzeszowskiej, na którym prezentowano wstępne wyniki jakościowej (FGI) części badań „Bezpieczeństwo i równe traktowanie osób studiujących w Uniwersytecie Rzeszowskim”,
- dokonał diagnozy potrzeb osób niebinarnych i osób transpłciowych pracujących i studiujących w UR, która ma stać się podstawą opracowania rekomendacji dotyczących poprawy sytuacji tychże osób,
- dokonał przeglądu obowiązujących w UR kodeksów etycznych w celu wypracowania ewentualnych rekomendacji zmian z uwzględnieniem kwestii równego traktowania,
- czuwa nad stałym aktualizowaniem strony www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie.

3.2 Różowe skrzyneczki

Rzecznik akademicki angażował się w działania w roku 2022 i 203 mające na celu umieszczanie w Uniwersytecie Rzeszowskim tzw. różowych skrzyneczek ze środkami higienicznymi potrzebnymi w czasie menstruacji. Pierwsza różowa skrzyneczka zawisła w UR w maju 2023 r.

3.3 Mediacje akademickie

Inicjatywą własną Rzecznika było także praca nad opracowaniem systemu funkcjonowania mediacji akademickich w UR. W dniu 24.11.2023 r., z okazji Międzynarodowego Tygodnia Mediacji, JM Rektor prof. dr hab. Sylwester Czopek uroczyście podpisał zarządzenie (nr 150/2023), którego współautorem był Rzecznik akademicki, wprowadzające mediacje akademickie w Uniwersytecie Rzeszowskim oraz wręczył nominacje trójce mediatorów akademickich UR.

Tego samego dnia na zaproszenie JM Rektora UR gościła w UR dr hab. Ewa Gmurzyńska, która przedstawiła referat „Mediacje i rozwiązywanie konfliktów we wspólnocie akademickiej”, po którym w dyskusji wzięli udział goście – mediatorzy akademicy i osoby członkowskie Akademickiej Sieci Bezpieczeństwa i Równości m.in. z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytetu Śląskiego.

W roku 2023 Rzecznik akademicki już w oparciu o nowe zarządzenie nr 150/2023 przeprowadził dwie mediacje, które dotyczyły spraw pracowniczych.

3.4 Współpraca w ramach ASBiR

Rzecznik akademicki angażuje się w działalność Akademickiej Sieci Bezpieczeństwa i Równości (ASBiR). Osoby członkowskie Sieci zdecydowały w roku 2023 o sformalizowaniu współpracy i powołaniu stowarzyszenia. Stowarzyszenie Akademicka Sieć Bezpieczeństwa i Równości zostało powołane na zebraniu założycielskim przez dziesięcioro osób założycielskich, wśród których był Rzecznik akademicki UR, w Krakowie w dniu 14.04.2023 r., a następnie zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń i Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz SPZOZ Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy w dniu 28.04.2023 r. Siedzibą Stowarzyszenia jest Uniwersytet Rzeszowski, a Rzecznik akademicki UR został wybrany Sekretarzem Zarządu na kadencję 2023-2026, brał udział w spotkaniu programowym ASBiR w Toruniu w dniach 7-8.11.2023 oraz bierze udział w pracach dwóch sekcji tematycznych Stowarzyszenia.

Celem Stowarzyszenia ASBiR jest prowadzenie oraz wspieranie działań na rzecz urzeczywistnienia idei uczelni wyższych jako miejsc inkluzywnych, bezpiecznych i wolnych od dyskryminacji, nierównego traktowania i wszelkich form przemocy (w tym mobbingu), w których przestrzegane są prawa wszystkich członków wspólnoty akademickiej, jak również prowadzenie badań i innych działań o charakterze naukowym, szkoleniowym i edukacyjnym w tym zakresie (Statut ASBiR § 6).

3.5 Współpraca dwustronna z innymi rzecznikami akademickimi

Rzecznik prowadzi także międzyuczelnianą współpracę na podstawie porozumień dwustronnych z:

- Rzecznikzką akademicką Uniwersytetu Warszawskiego (od listopada 2022),
- Rzecznikzką praw studenta Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (od maja 2023),
- Rzecznikiem akademickim Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (od czerwca 2023).

W ramach współpracy dwustronnej Rzecznik akademicki m.in.:

- wziął udział razem z M. Budnik-Zgłobiś w wizycie studyjnej w Uniwersytecie Warszawskim w dniach 1-2.03 2024. Najważniejszą częścią wizyty studyjnej było spotkanie z dr Anną Cybulko, rzecznikzką akademicką UW oraz z jej zastępczynią ds. studenckich – Magdaleną Miksą. Ponadto częścią wizyty były także spotkania z dr hab. Julią Kubisą, prof. UW (główną specjalistką ds. badań i edukacji równościowej UW) i Anną Grędzińską (główną specjalistką ds. równouprawnienia UW) z Zespołu Równościowego UW, Anną Szymańską (kierowniczką Biura ds. osób z niepełnosprawnościami UW), Agatą Wroną (mediatorką z Zespołu Rzeczniczki akademickiej UW) oraz kierowniczką Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji UW dr hab. prof. UW Ewą Gmurzyńską i koordynatorką tego Centrum – Katarzyną Tchorzewską,
- wygłosił 4.03 w Politechnice Rzeszowskiej referat „Obowiązki uczelni wynikające z wprowadzenia Planu Równości Płci” na zaproszenie JM Rektora prof. dr hab. inż. Piotra Koszelnika oraz Pełnomocnika Rektora PRz ds. równości płci dr hab. inż. Grażyny Mrówki-Nowotnik,
- wziął udział 19.05 w obradach Komisji ds. równości i różnorodności Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach,

- był w dniach 26-27.06 opiekunem wizyty studyjnej w UR dr Magdaleny Półtorak, współprzewodniczącej Komisji ds. równości i różnorodności Uniwersytetu Śląskiego,
- wziął udział w charakterze eksperta 15.11 w Krakowie w jednodniowym *Mutual Learning Workshop* zorganizowanym w ramach projektu UniSAFE, razem z innymi ekspertami z Belgii, Czech, Grecji, Gruzji, Irlandii, Serbii, Słowenii i Polski. Tematyką warsztatów były dobre praktyki w zakresie przeciwdziałania i reagowania na przemoc ze względu na płeć (*gender-based violence, GBV*) w środowisku akademickim,
- wziął udział 16.11 w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w sesji „Rola mediacji w rozwiązywaniu konfliktów w środowisku akademickim w kontekście polityki antydyskryminacyjnej” inaugurującej działanie uniwersyteckiego systemu wspierania mediacji w tejże uczelni.

3.6 Współpraca w ramach ENOHE

Rzecznik akademicki jest członkiem European Network of Ombuds in Higher Education (ENOHE). W ramach swojej aktywności w ENOHE m.in.:

- wziął udział w dniach 12-13.06 w *ENOHE Training Activity Program (TAP)* w Uniwersytecie Karola w Pradze – programie szkoleniowym dla rzeczników akademickich poświęconym przede wszystkim mediacjom akademickim, rozpatrywaniom zgłoszeń wpływającym do rzeczników i rzeczniczek (*complaint handling*) oraz rozwiązywaniu konfliktów w środowisku akademickim. Program szkoleniowy prowadzili: dr Brent Epperson (Kanada), dr Dana Potočková (Czechy), Jean Grier (UK) oraz dr Josef Leidenfrost (Austria),
- wziął udział w dniach 14-16.06 w Uniwersytecie Karola w Pradze w osiemnastej dorocznej konferencji ENOHE, pod hasłem *From Amsterdam 2003 to Prague 2023. Higher Education Ombuds Offices: Reviewing! Reforming! (Re)starting!*,
- wziął udział w dwóch webinarach ENOHE:
 - 12.05: *How to deal with Gender-based Violence: The Potential Role of Ombuds Offices in Case Handling*,
 - 4.12: *Data Management Software for Ombuds Offices – Case Study from a Portuguese Higher Education Student Ombuds Office*,
- bierze udział razem z innymi rzecznikami z Austrii, Danii, Holandii, Niemiec i Norwegii, w grupie interwizji (superwizji koleżeńskiej). Grupa interwizyjna spotykała się w roku 2023 ośmiokrotnie: 18.01, 7.03, 17.04, 23.05, 18.07, 19.09, 17.10, 19.12.

3.7 GEinCEE CoP

Do grudnia roku 2023 Rzecznik akademicki reprezentował UR w Community of Practice projektu Gender Equality in Central and Eastern Europe (GEinCEE CoP, <https://geincee.act-on-gender.eu/>). Dzięki współpracy w tym CoP Uniwersytet Rzeszowski uzyskał dostęp do wiedzy dotyczącej kwestii związanych z równością płci w środowisku akademickim oraz korzystał z doświadczenia autorów narzędzia The Gender Equality Audit and Monitoring (GEAM), który było używane przez UR w roku 2022 i którego ponowne użycie planowane jest na rok 2024.

3.8 Wystąpienia konferencyjne w roku 2023

W roku 2023 Rzecznik akademicki sześciokrotnie miał okazję mówić o wysiłkach podejmowanych przez UR na rzecz tworzenia bardziej przyjaznych warunków pracy i studiowania podczas konferencji naukowych. Były to następujące referaty:

- „Rola rzeczników akademickich (*ombudspersons*) w przeciwdziałaniu patologiom w środowisku akademickim”, *Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „III Śląskie Forum Polityki Kryminalnej” Patologia w środowisku akademickim w perspektywie prawnej, kryminologicznej, socjologicznej, psychologicznej i medioznawczej*, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 18.05.2023 r.,
- "Building mutual trust: ombuds cooperation with the students", *18th Annual Conference of European Network of Ombuds in Higher Education: From Amsterdam 2003 to Prague 2023. Higher Education Ombuds Offices: Reviewing! Reforming! (Re)starting!*, Charles University Prague (Czechy), Praga, 14-16.06.2023 r.,
- "Ombudspersons as proponents of academic integrity", *The 9th European Conference on Ethics and Integrity in Academia (ECEIA) 2023*, European Network for Academic Integrity (ENAI) and the School of Human Sciences of the University of Derby (UoD), Derby (Wielka Brytania), 12-14.07.2023 r.,
- „Intersekcjonalność w polskich akademickich planach równości płci”, *XII Polski Zjazd Filozoficzny*, Uniwersytet Łódzki, Polskie Towarzystwo Filozoficzne oraz Komitet Nauk Filozoficznych PAN, Łódź, 11-16.09.2023 r.,
- "Listening to transgender and non-binary members of academia", *Mid-Term International Conference of The RN10, ESA, Sociology of Education: Wellbeing and Resilience in the Times of Crisis*, European Sociological Association RN 10, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa, 21-22.09.2023 r.,
- „Działalność rzeczników akademickich jako wsparcie dla nauczycieli akademickich i studentów”, *Kształcenie akademickie wobec wyzwań współczesności*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 25.09.2023 r.

4. Podsumowanie i rekomendacje

Rok 2023, był czasem umocnienia się funkcji Rzecznika akademickiego i wzrostu rozpoznawalności jego pracy w społeczności akademickiej, o czym świadczyć może sam wzrost liczby zgłoszeń do niego kierowanych. O znaczeniu pracy Rzecznika stanowi także informacja zwrotna jaką kierują do niego osoby zgłaszające się. Wiele z tych osób nie udziela informacji zwrotnej i po uzyskaniu informacji lub wsparcia nie kontaktują się już więcej z Rzecznikiem. Jednakże ponad połowa osób zgłaszających się do Rzecznika w 2023 roku takiej informacji udzieliła i jest ona prawie bez wyjątku pozytywna. W roku 2023 jedynie dwie osoby poinformowało Rzecznika, że są jednoznacznie niezadowolone z jego działań. Większość osób udzielających informacji zwrotnej podkreśla, że niezwykle ważnym dla nich jest bycie wysłuchanym. Jest to coś, czego im zazwyczaj bardzo brakuje we wspólnocie akademickiej.

Kontakt z Rzecznikiem jest pozytywnie oceniany nawet wtedy, gdy problem, z którym się zgłoszono nie został w ich opinii rozwiązany, ale sam fakt, że „ktoś wziął mnie na serio”, „mogłem mówić szczerze i nikt mi nie przerywał”, „mogłam się bezpiecznie wypłakać”, „przynajmniej mam informację, że ktoś faktycznie dba o moje bezpieczeństwo” (cytaty z wypowiedzi osób udzielających informacji zwrotnej) jest dla nich bardzo ważny.

Biorąc pod uwagę rosnące znaczenie pracy Rzecznika akademickiego dla całej wspólnoty naszego Uniwersytetu zasadnym wydaje się być długofalowe planowanie pomocy organizacyjnej i administracyjnej dla jego działań, w tym także poprzez jak najlepszą organizację pracy Biura ds. równego traktowania, które zajmuje się m.in. wsparciem dla jego pracy.

Biorąc pod uwagę zgłoszenia jakie dotarły do Rzecznika w roku 2023 warto zwrócić na zakończenie uwagę na dwie istotne kwestie:

1. **Wsparcie psychologiczne.** Wiele uczelni polskich posiada ośrodki wsparcia oferujące członkom wspólnot akademickich wsparcie psychologiczne i psychoterapeutyczne. Przykładami takich ośrodków są m.in. Centrum Pomocy Psychologicznej Uniwersytetu Warszawskiego, a bliżej geograficznie także Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji "SOWA" Uniwersytetu Jagiellońskiego czy Uczelniane Centrum Wsparcia Akademii Tarnowskiej. Takiego ośrodka wyraźnie brak w Uniwersytecie Rzeszowskim, a coraz więcej osób zgłaszających się do Rzecznika sygnalizuje problemy ze zdrowiem psychicznym lub poszukuje wsparcia psychologicznego, którego nie może on udzielić,
2. **Komunikacja wewnętrzna.** Biorąc pod uwagę liczbę głosów wyrażających rozczarowanie niedostatecznie intensywną komunikacją wewnętrzną prowadzoną przez władze uczelni warto zastanowić się w jaki sposób lepiej informować członków wspólnoty akademickiej o sprawach ich dotyczących, wchodzić z nimi w dialog i tworzyć nowego kanały informacyjne.

Sprawozdanie przygotowali:
Jan Gałkowski
w współpracy z Martą Budnik-Zgłobiś